

Sygn. akt **XXVII Ca 2737/22**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lutego 2023 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVII Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	sędzia Adam Malinowski

po rozpoznaniu w dniu 3 lutego 2023r. w Warszawie na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **E. M. i A. M.**

przeciwko (...) z siedzibą w **D.**

o zapłatę

na skutek apelacji powodów od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Mokotowa w Warszawie z dnia 10 czerwca 2022 r., sygn. akt XVI C 2610/20 upr

1. oddała apelację;
2. zasądza od powodów na rzecz pozwanego kwoty po 135 (sto trzydzieści pięć) złotych, tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt XXVII Ca 2737/22

UZASADNIENIE

Z uwagi na to, że niniejsza sprawa podlega rozpoznaniu według przepisów o postępowaniu uproszczonym stosownie do art. 505¹³ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy ograniczył uzasadnienie wyroku do wyjaśnienia jego podstawy prawnej z przytoczeniem przepisów prawa.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jako bezzasadna podlegała oddaleniu.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy w sposób wszechstronny i prawidłowy wyjaśnił okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy oraz poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne i prawne. Analiza materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie pozwala na stwierdzenie, że Sąd Rejonowy nie dopuścił się uchybień zarzucanych mu w apelacji.

Z uwagi na powyższe, Sąd Okręgowy przyjmuje stanowisko Sądu I instancji za własne.

Powodowie w apelacji podnieśli zarzut naruszenia przepisów prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez sprzeczność istotnych ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd I instancji z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego; art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie przez Sąd I instancji granic swobodnej oceny dowodów oraz art. 327¹ § 1 k.p.c. poprzez brak odniesienia się w uzasadnieniu skarżonego wyroku do kwestii podjęcia wszelkich racjonalnych środków przez przewoźnika lotniczego.

Drugim zarzutem podniesionym w apelacji strony powodowej było naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 5 ust. 3 Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 oraz art. 8 ust. 1 lit. b) ww. Rozporządzenia.

W ocenie Sądu Okręgowego wszystkie podniesione zarzuty należało uznać za chybione.

Jak wskazuje się w orzecznictwie, skuteczne postawienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd dokonując oceny dowodów uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, albowiem jedynie to może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Tylko bowiem w przypadku, gdy brak jest logiki w wyprowadzaniu przez sąd wniosków z zebranego materiału dowodowego albo gdy wbrew zasadom doświadczenia życiowego sąd nie uwzględni jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo - skutkowych, przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona.

W wypadku, gdy z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów - art. 233 § 1 k.p.c. i musi się ostać (por. Wyrok SA sygn.. akt III Aua 227/21, Legalis nr 2789974).

Ustalając stan faktyczny sprawy, Sąd I instancji wziął pod uwagę złożone do akt sprawy dowody, których autentyczność i zgodność z rzeczywistym stanem rzeczy, w ocenie Sądu nie budziła wątpliwości. Stan faktyczny ustalony został ponadto w oparciu o twierdzenia przyznane wprost i niezaprzeczone przez strony, na podstawie art. 229 k.p.c. i 230 k.p.c.

Sąd Okręgowy zauważa, że zgodnie z przyjętym przez Sąd Rejonowy twierdzeniem, okoliczności związanych z przeprowadzonym strajkiem służb lotniczych, strona powodowa nie kwestionowała. Pozwany, za pomocą wskazanych dowodów wykazał, iż miał miejsce strajk służb lotniczych. Jako dowody, pozwany wskazał depeszę (...), oświadczenie analityka kontroli lotów.

Brak zakwestionowania powyższych twierdzeń przez stronę powodową skutkowało uznaniem tych okoliczności przez Sąd Rejonowy za udowodnione. Stwierdzić bowiem należy, że w piśmie procesowym stanowiącym polemikę ze stanowiskiem pozwanego, strona powodowa odnosiła się do okoliczności niepodnoszonych przez stronę powodową – tj. „trudnych warunków meteorologicznych w postaci mgły w K.”. W następstwie, Sąd I instancji słusznie przyjął je jako wyłączające odpowiedzialność odszkodowawczą pozwanego.

Odnosząc się do pierwszego z przedstawionych przez powoda zarzutów, dotyczącego naruszenia przepisów prawa procesowego – strajk służb lotniczych został uznany przez Sąd Rejonowy za stanowiący okoliczność nadzwyczajną, pozwalającą zwolnić pozwaną Spółkę z obowiązku wypłaty odszkodowania, zgodnie z art. 5 ust. 3 Rozporządzenia (WE) 261/2004.

W podniesionych zarzutach strona powodowa wskazuje, że strajk trwał jedynie 4 godziny i rozpoczynał się po planowym przylocie przedmiotowego lotu do B. tj. po godzinie 13:00.

Zarzutom strony powodowej nie można przyznać słuszności. Zgodnie z dowodami przedstawionymi przez przewoźnika (...), którym Sąd Rejonowy przyznał słuszność, depesza (...) w przedmiotowej sprawie obowiązywała od godz. 12:00 do godz. 16:00 dnia 14 stycznia 2020r. Kolejno, wskazać należy iż europejska przestrzeń powietrzna została rozdrobiona na wiele sektorów i ośrodków kontroli obszaru, określonych na podstawie granic krajowych i zarządzanych przez krajowe instytucje. Cały ruch lotniczy, który odbywa się w Europie pozostawał centralnie koordynowany przez organizację (...), działającą jako Centralny Organ Zarządzania Przepływem Ruchu Lotniczego. Pozwany zobowiązany był do stosowania się, tak jak wszystkie inne linie lotnicze, do prawa startów i lądowań wydawanych przez (...). Strajk wpłynął więc w sposób znaczący na ograniczenie operacji lotniczych i jak trafnie przyjął Sąd I instancji okoliczność ta nie została skutecznie zakwestionowana przez stronę pozwaną.

Niezasadne okazały się także twierdzenia podnoszone wraz z zarzutem naruszenia art. 327¹ § 1 k.p.c.

Powołanie się na podstawę z art. 327¹ § 1 k.p.c., jest usprawiedliwione, jako odwołujące się do wpływu naruszenia tego przepisu na treść rozstrzygnięcia, tylko wówczas, gdy z uzasadnienia orzeczenia nie daje się odczytać, jaki stan faktyczny lub prawny stanowił podstawę rozstrzygnięcia, gdy uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia nie posiada wszystkich koniecznych elementów bądź zawiera tak oczywiste braki, które uniemożliwiają kontrolę instancyjną (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2008 r., sygn. akt III CSK 315/07; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2008 r., sygn. akt III CSK 264/07, pub. OSNC-ZD 2008, nr 4, poz. 118).

Zarzut wadliwego sporządzenia uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia może okazać się zasadny tylko wówczas, gdy z powodu braku w uzasadnieniu elementów wymienionych w art. 327¹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. zaskarżone orzeczenie nie poddaje się kontroli, czyli gdy treść uzasadnienia orzeczenia sądu uniemożliwia całkowicie dokonanie oceny toku wyводу, który doprowadził do jego wydania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2008 roku, sygn. akt II PK 48/08).

To, czy w istocie sprawa została wadliwie, czy prawidłowo rozstrzygnięta nie zależy od tego, jak zostało napisane uzasadnienie (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 marca 2009 roku, sygn. akt II PK 210/08, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2009 roku, sygn. akt I UK 21/09).

Analiza zaskarżonego uzasadnienia wyroku Sądu Rejonowego z dnia 10 czerwca 2022r., nie pozwala na uznanie, że nie spełnia ono wymogów określonych w regulacji art. 327¹ § 1 pkt 1 k.p.c., ponieważ zawiera wymagane w tych przepisach elementy. Przede wszystkim Sąd I instancji w sposób jasny i precyzyjny ustalił w sprawie stan faktyczny – jak zostało już wskazane, Sąd Rejonowy przyznał dowodom złożonym do akt sprawy autentyczność oraz zgodność z rzeczywistym stanem rzeczy, która nie budziła wątpliwości w ocenie Sądu. Podstawą ustalenia stanu faktycznego były także twierdzenia niesporne. Jednocześnie Sąd wskazał dowody, na podstawie których nastąpiło rozstrzygnięcie.

Wobec powyższego podniesiony zarzut nie mógł odnieść zamierzonych skutków.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia przepisów prawa materialnego – art. 5 ust. 3 Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 295/91, stwierdzić należy, że opóźnienie w przylocie nie kreuje po stronie pasażerów prawa do odszkodowania, jeżeli przewoźnik lotniczy jest w stanie dowieść, że odwołanie lub duże opóźnienie lotu zostało spowodowane zaistnieniem nadzwyczajnych okoliczności, których nie można było uniknąć pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków (art. 5 ust. 3 Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiające wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylające rozporządzenie (EWG) nr 295/91 [Dz. U. UE. L. z 2004 r. Nr 46, str. 1 z późn. zm.], dalej: Rozporządzenie), to jest okoliczności, które pozostają poza zakresem skutecznej kontroli przewoźnika lotniczego (vide: ETS w wyroku z dnia 19 listopada 2009 r. w sprawach połączonych C-402/07 i C 432/07).

Wobec powyższego przewoźnik lotniczy jest zwolniony z obowiązku wypłaty pasażerom odszkodowania na podstawie art. 5 ust. 1 lit. c i art. 7 Rozporządzenia, wówczas gdy dowiedzie, że odwołanie lub opóźnienie lotu wynika z nadzwyczajnych okoliczności, których nie można było uniknąć pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków. Z pkt 14 preambuły Rozporządzenia wynika, że te nadzwyczajne okoliczności polegające na odwołaniu lotu pomimo podjętych wszelkich racjonalnych działań mogą być wynikiem strajku. Oznacza to, że można by zwolnić pozwanego z odpowiedzialności wobec powoda za odwołanie lotu z powodu strajku, jeśli w postępowaniu zostało wykazane, iż pozwana linia lotnicza podjęła wszelkie racjonalne środki, by uniknąć odwołań tych lotów oraz o ile strajk taki miałby nadzwyczajny charakter.

Z orzecnictwa europejskiego (zob. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 17 kwietnia 2018 r., C-195/17 i przytoczone tam orzecznictwo) można wywieść wniosek o istnieniu dwóch zasadniczych elementów, które muszą zaistnieć kumulatywnie, aby uzasadniać tezę o wystąpieniu okoliczności zwalniających przewoźnika z obowiązku

wypłaty zryczałtowanego odszkodowania. Pierwszy element to odpowiedź na pytanie czy zdarzenie wpisuje się w ramy działalności danego przedsiębiorstwa, a drugi – to ustalenie czy w ramach tejże działalności możliwe było skuteczne zapanowanie nad problemem.

Na zaistnienie takich właśnie okoliczności, powoływał się pozwany, wskazując, że przyczyną opóźnienia lotu było wystąpienie strajku włoskich służb ruchu lotniczego mającego wpływ na przeloty w całej Europie, w szczególności te dotyczące włoskiej strefy powietrznej. Sąd Okręgowy, podziela stanowisko Sądu I instancji, zgodnie z którym przyczyna opóźnienia lotu miała charakter zewnętrzny tzn. nie wynikała z normalnego sposobu funkcjonowania przewoźnika oraz nie mieściła się w zakresie działań racjonalnych, których przewoźnik nie mógł usunąć, wobec powyższego zastosowanie ma art. 5 ust. 3 ww. Rozporządzenia. W konsekwencji, przyczyna odwołania lotu była spowodowana zaistnieniem nadzwyczajnych okoliczności, których nie dało się uniknąć pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków i została w sposób wystarczający udowodniona przez przewoźnika lotniczego. Brak jest podstaw do uznania, że obsługujący lot przewoźnik lotniczy przyczynił się do wystąpienia nadzwyczajnych okoliczności, względnie zaniechał podjęcia stosownych środków do zaistniałej w niniejszej sprawie sytuacji. Argumentów przemawiających za odmienną oceną nie przedstawił natomiast apelujący pomimo podniesionego zarzutu.

Zarzut naruszenia art. 8 ust. 1 lit. b. Rozporządzenia (WE) nr 26/2004 uznać należy za chybiony. Strona powodowa twierdzi, iż nie otrzymała od przewoźnika propozycji zmiany planu podróży w racjonalnym terminie, mimo braku chęci rezygnacji z lotu. Powołanie się przez powoda na okoliczność wynikającą z treści art. 8 ust. 1 lit. b. ww. Rozporządzenia nie miało odniesienia do dochodzonego pozwem zwrotu kosztów odwołanego lotu.

Regulacja wynikająca z treści art. 8 ust. 1 lit. b. Rozporządzenia, nie zawiera korelacji z odpowiedzialnością odszkodowawczą po stronie przewoźnika, która wyłączona została na mocy art. 5 ust. 3 omawianego Rozporządzenia. Zgodnie z jego treścią, obsługujący przewoźnik lotniczy nie jest zobowiązany do wypłaty rekompensaty przewidzianej w art. 7 tj. odszkodowania, jeżeli może dowieść, że odwołanie jest spowodowane zaistnieniem nadzwyczajnych okoliczności, których nie można było uniknąć pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków.

W ocenie Sądu Okręgowego, strajk służb lotniczych prawidłowo został uznany przez Sąd Rejonowy za stanowiący nadzwyczajną okoliczność wyłączającą odpowiedzialność przewoźnika. Brak jest zatem powodów, by uznać, że w opisywanej sprawie doszło do naruszenia wskazanych powyżej przepisów prawa materialnego.

Jedynie wyjątkowo należy zauważyć, że z przedłożonych do akt sprawy dowodów na etapie postępowania apelacyjnego wynika, że powodowie zostali poinformowani o możliwości skorzystania z uprawnień o których mowa w art. 8 ust. rozporządzenia (WE) nr 26/2004, ostatecznie decydując się na zwrot ceny biletów (k. 158 – 160 a.s.).

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy oddalił apelację na podstawie art. 385 k.p.c..

O kosztach procesu w instancji odwoławczej Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., obciążając powodów kosztami procesu poniesionymi przez pozwanego w instancji odwoławczej, na koszty te składa się kwota po 135 zł (tytułem kosztów zastępstwa procesowego przed sądem II instancji ustalonych na podstawie § 2 pkt 2 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie).